

ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค “ซุคระบำนางร้งรำลิก”  
สำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6

EFFECTS OF USING OF LEARNING EXERCISE BOOK ON CREATIVE LOCAL DANCES ENTITLED  
“RABAMNANGRONGRUMLUK SET” FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

โกสุม ส่วสดีพูน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง  
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภพของเอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก สำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรำนฏคิลป ก่อนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก สำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษา ปีที่ 6 3) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลผลการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก สำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก ของนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลนางร้ง (สังขกฤษณ์อนุสรณ์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 41 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิกสำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 จำนวน 1 เล่ม แบ่งเป็น 4 หน่วยแผนการจัดการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก สำหรบันักเรียน ชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 จำนวน 1 เล่ม 11 แผนการจัดการเรียนรำนฏคิลป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรำนฏคิลป สำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก จำนวน 1 ฉบับ 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก สำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภพเท่ากับ 86.10 /82.83 เป็นไปตามเกณฑ์
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิก สำหรบันักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 6 เท่ากับ 0.6019 แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.19
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค ซุคระบำนางร้งรำลิกอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.39$ )

คำสำคัญ: เอกสารประกอบการเรียนรำนฏคิลปพื้นเมืองสร้งสรค, ระบำนางร้งรำลิก

## Abstract

The purposes of this study were 1) to investigate whether the effectiveness of creative local dramatic arts learning package entitled “ Nangrong Memorial Dancing” for Prathomsuksa 6 students (Grade 6) meet the criterion set 80/80, 2) to compare the learning achievement of the students before and after studying with the dramatic arts learning package, 3) to examine the efficiency index of the dramatic arts learning package, and 4) to study the students’ satisfaction towards the dramatic arts learning package. The samples of this study were 41 Prathomsuksa 6 students studying at Anuban Nangrong School (Sangkhagrut Anusorn) in the 1<sup>st</sup> semester of 2010 academic year recruited by Cluster Random Sampling. The instrument used to collect the data were a learning package of dramatic arts including 4 units, 9 lesson plans, pretest and posttest of learning achievement with 30 items, and the 10-item satisfaction survey. The statistics employed for analyzing the data were percentage, mean, and t-test Dependence. The study revealed the following results.

1. The learning package gained the effective criteria 86.10/82.83 which was higher than the set criteria.
2. The learning achievement of the students after learning with the package was higher than before learning statistically significant at .05 level.
3. The efficiency index of the package was 0.6019 claiming the increasing knowledge 60.19 %.
4. The satisfaction of the students towards the package was at the high level.

The students also gave the following additional suggestions: 1) 34 students suggested the teacher give them a chance for showing their performance once a month, 2) 31 students would like teacher practice them making costumes and accessories for dancing and sell those things for their earning while they are studying, and 3) 27 students would like the teacher allow them to use the room and sound instruments to rehearse dancing freely.

**Keyword:** effects of using of learning exercise book, creative local dances entitled, abumnangrongrumluk

## บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งวิทยาการ ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้โลกไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและไร้ซึ่งข้อจำกัด ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก นอกจากประเทศไทยจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว ประเทศไทยยังได้รับวัฒนธรรมและค่านิยมที่แปลกใหม่ จากต่างประเทศเข้ามาด้วย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมและค่านิยม ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การสื่อสาร การพูดจา แต่มีวัฒนธรรมประการหนึ่งที่ประเทศไทยยังคงรักษาไว้ เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และเป็นสิ่งที่สามารถบ่งชี้ความเป็นมาของประวัติศาสตร์ ได้อย่างดียิ่ง นั่นคือ “นาฏศิลป์” ซึ่งศิลปวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์อันอ่อนช้อยงดงามนี้เป็นสิ่งที่บรรพบุรุษไทยได้รักษา และสืบทอดมาแต่โบราณนับเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งแห่งความเจริญของชาติ การจะทำให้นาฏศิลป์เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้นั้น ต้องมีการอนุรักษ์พัฒนาบำรุงและส่งเสริมเพื่อสืบทอดสู่คนรุ่นหลังอย่างมีระบบระเบียบ (อดิพร สุขสมนิตย์. 2543 : 12) นาฏศิลป์นับว่าเป็นศิลปะที่โดดเด่นที่สุด สามารถแสดงออกได้โดยตัวเองทั้งในลักษณะที่เข้มแข็งและ

อ่อนโยน นาฏศิลป์ถือว่าเป็นภาษาสากล เช่นเดียวกับดนตรีแต่ดีกว่าตรงที่ได้เห็นด้วยตาซึ่งทำความเข้าใจได้ทันที อีกทั้งมีความแนบเนียนกว่าภาษาทั่วไปตรงที่มีความละมุนละไมกว่า (พัชรี ใจชอบ 2545 : 5) นอกจากนี้นาฏศิลป์ไทย ถือเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่ง เป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่มีลีลาอ่อนช้อยงดงาม บ่งบอกถึงความประณีต รักสวยรักงาม แต่งด้วยจินตนาการและศิลปะอันละเอียดอ่อนของคนไทย แสดงถึงความเป็นอารยธรรมอันรุ่งเรือง และความมั่นคงของชาติที่ได้สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณกาล (ราณี ชัยสงคราม, 2544 : 15)

ความสำคัญของนาฏศิลป์นอกจากจะมีคุณค่า ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองแล้ว นาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้ นั่นเป็นเพราะว่าการเรียนนาฏศิลป์เป็นการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกายในการเคลื่อนไหว และท่าทางต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ไทยมีท่วงท่าคล้ายท่าฤๅษีดัดตน จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้ฝึกหัดเป็นผู้สุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส และมีบุคลิกภาพที่ดี (ภัทธิรา รอดสการ, 2548 : 10) นอกจากนี้ นาฏศิลป์ยังเป็นกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างนักเรียนให้มีวินัยในตนเอง รู้จักระเบียบ วินัยในการแสดงออกร่วมกับผู้อื่น มีสมาธิ มีความพยายามอดทนในการฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบต่อผลงาน รู้จักความไพเราะของเสียงเพลงและการแสดง เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์ และตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ผู้ที่ฝึกกิจกรรมได้ใช้เวลาว่างไปในทางที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ที่สำคัญคือช่วยให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของตนและนาฏศิลป์ รู้คุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติด้วย ทิศนา แชนมณี ( 2545 : 108) ดังนั้นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ของชาติให้คงอยู่และสืบทอดสู่รุ่นชนรุ่นหลัง จึงเป็นสิ่งเร่งด่วน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้บรรจุ วิชา นาฏศิลป์ไว้ในกลุ่มศิลปะ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และการคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ตระหนัก ในคุณค่า และเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเอง มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นพัฒนาตนเองได้และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ มีสมาธิในการทำงาน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และยังเป็นวิชาที่ผู้เรียนได้แสดงออก มีความชื่นชมจากการเรียนทำให้รู้จักจังหวะ สร้างบุคลิกภาพ ท่าทาง ทรวดทรง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความพร้อมเพรียง ความสวยงาม การประสานงาน ตลอดจนฝึกความอดทน ความขยันหมั่นเพียร ตายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และเกิดความรัก ชื่นชม รักรู้นาฏศิลป์อันเป็นมรดกไทย (กรมวิชาการ, 2546 : 104)

การจัดการศึกษาวิชานาฏศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ ในส่วนสาระการเรียนรู้ศิลปะประกอบด้วย สาระที่ 1 ทศนศิลป์ สาระที่ 2 ดนตรี และสาระที่ 3 นาฏศิลป์ โดยมีการกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาผู้เรียนคือ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และใช้ในชีวิตประจำวัน และมาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้การที่จะให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในด้านศิลปะจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการปฏิบัติ การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลการฝึกทักษะปฏิบัติ รวมทั้งทบทวนความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในด้านนาฏศิลป์(กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 12-13)

สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านมาพบว่าครูจัดกิจกรรมนาฏศิลป์แบบเดิม ๆ คือนักเรียนต้องฝึกปฏิบัติเพลงและท่ารำตามแบบแผนนาฏศิลป์ โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้วนักเรียนเลียนแบบตามครู โดยที่ครูและนักเรียนไม่ได้คิดออกแบบเพลงและท่ารำเอง ทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจ ไม่กล้าคิด ไม่กล้าแสดงออก กลัวจะผิดจากแบบแผน ครูและนักเรียนจึงขาดการคิด

สร้างสรรค์ในการคิดประดิษฐ์ทำรำ ทำให้ทำรำมีไม่มาก ไม่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม นักเรียนขาดความภาคภูมิใจในการส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น (พิมพ์วรรณ รวมจิตต์ (2551 : 12) โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ นับว่าเป็นเมืองเก่า มีประวัติความเป็นมาสรุปโดยย่อความว่า สมัยขอมเรืองอำนาจเมืองนางรองหรือแคว้นพนมโรง เป็นที่อยู่ของชนชาติขอมมาเป็นเวลานาน มีหลักฐานยืนยันได้คือ ซากเมืองโบราณ และปราสาทพนมรุ้ง เมื่อขอมเสื่อมอำนาจแล้ว มอญก็เข้ามามีอำนาจในดินแดนแถบนี้ ทำให้เกิดชนชาติใหม่คือ เขมร ที่มีเชื้อชาติผสมระหว่างมอญกับขอม ต่อมาเมื่อมอญเสื่อมอำนาจลงไทยจึงได้แผ่อำนาจเขตเข้าครอบครองดินแดนแถบนี้ต่อไป โดยตั้งศูนย์กลางปกครองที่เมืองนางรอง มีเจ้าเมืองปกครอง หลังกรุงศรีอยุธยาแตกครั้งที่ 2 เจ้าเมืองนางรองได้เข้าร่วมกับเจ้าเมืองพิมาย ต่อมาพระเจ้าตากสิน ได้ยกกองทัพมาปราบก๊กเจ้าพิมายจนได้รับชัยชนะ เจ้าเมืองนางรองเห็นว่าก๊กเจ้าพิมายพ่ายแพ้แล้ว จึงได้แยกตัวออกไปร่วมกับเจ้าเมืองจำปาศักดิ์ และคบคิดกับเจ้าโอเจ้าอิน เจ้าเมืองจำปาศักดิ์ แข็งเมืองไม่ขึ้นต่อกรุงธนบุรี พระเจ้ากรุงธนบุรีจึงโปรดเกล้าฯ ให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ในขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นพระยาจักรีมาปราบ พระยานางรองถูกเจ้าเมืองนครราชสีมาจับตัวได้ และถูกประหารชีวิตที่ต้นโพธิ์ (บริเวณ หน้าสนามโรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังข์ฤกษ์น้อยสรณ์) ปัจจุบันนี้ ในปี พ.ศ. 2435 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ จัดระบบการปกครองใหม่เป็น กระทรวง มณฑล ได้รวมเมืองนางรอง บุรีรัมย์ ตลุง (อำเภอประโคนชัยในปัจจุบัน) รัตนบุรี พิมาย พุทไธสง เข้าเป็นเมืองเดียวกัน เรียกว่า “บริเวณนางรอง” มีพระนครภักดี (ทองดี) รักษาการแทนเจ้าเมืองนางรอง ต่อมาอาณาเขตของเมืองนางรองเปลี่ยนแปลงไป คือเมืองนางรอง ขึ้นกับจังหวัดบุรีรัมย์มาจนถึงปัจจุบันนี้ (เทศบาลเมืองบุรีรัมย์, ม.ป.ท : 1-5) จึงกล่าวได้ว่า อำเภอ นางรองเป็นเมืองที่มีศูนย์รวมของอารยธรรมมาแต่โบราณ ควรค่าแก่การศึกษาเรียนรู้ ทั้งด้านประวัติความเป็นมาและ ศิลปวัฒนธรรม

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา จึงคิดที่จะนำเอาประวัติ ความเป็นมา และคำขวัญของอำเภอ นางรอง ซึ่งเป็นท้องถิ่นของตนมาเรียบเรียงเป็นเพลง และคิดประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงขึ้นมาใหม่ และคิดสร้างสรรค์ทำรำขึ้นมาใหม่ แล้วจึงนำมาสร้างเป็นเอกสารประกอบการเรียนรู้อีกกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เอกสารประกอบการเรียนรู้นี้เป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะที่ผู้เรียนสามารถนำไปศึกษาได้ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน ดังที่ ภักธีรา รอดสการ (2548 : 14) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ครู ผู้สอน สามารถผลิตขึ้นด้วยตนเองให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนใช้ศึกษาค้นคว้า เช่นเดียวกับ จักริน รณชื่น และนิตยา บัวทอง (2547 : 110) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และช่วยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม เจตคติและแบบอย่างที่ดีของสังคม ตลอดจนเอกลักษณ์ไทยให้บังเกิดแก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดที่จะจะปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของคนนางรองอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตน ซึ่งเรื่องราวเหล่านั้นล้วนแต่สัมพันธ์กับชีวิตจริง โดยคาดหวังว่าการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นี้ จะช่วยให้นักเรียนมีความสนุกสนาน ชื่นชม ภาคภูมิใจในตนเอง กล้าคิดกล้าแสดงออก เกิดความคิดสร้างสรรค์เกิดความรู้ ความสามารถ มีทักษะด้านการรำรำ เกิดความรักและหวงแหน ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นการสืบทอดและจรรโลงไว้ซึ่งสมบัติอันล้ำค่าของชาติสืบไป

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระนาฏศิลป์ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก

#### สมมุติฐานของการวิจัย

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระนาฏศิลป์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับสูงตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป
4. นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับดี

#### ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 3 อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 208 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 3 อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 41 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (มนตรี อนันต์รักษ์, 2546 : 28)
3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่
  - 3.1 ตัวแปรต้น คือ เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
    - 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระนาฏศิลป์ ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
    - 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
    - 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. ขอบเขตของเนื้อหา เนื้อหาของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุตระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 4 หน่วย ดังนี้
  - หน่วยที่ 1 ประวัติเมืองนางรองในอดีต
  - หน่วยที่ 2 องค์ประกอบของการแสดงชุตระบำนางรองรำลึก
  - หน่วยที่ 3 เพลงและลักษณะการรำเบื้องต้นของระบำนางรองรำลึก

หน่วยที่ 4 ทำรำประกอบเพลงระบำนางรองรำลึก (ตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาล นางรอง (สังฆกฤษฎณ์อนุสรณ์)

**5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย** ในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม 2553 ถึงวันที่ 5 สิงหาคม 2553 รวมทั้งสิ้น 11 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็น 2 ประเภท ดังนี้

**1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่**

1.1 เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 เล่ม 4 เรื่อง

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 เล่ม 11 แผนการจัดการเรียนรู้

**2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่**

2.1 แบบสังเกตการปฏิบัติ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ 30 ข้อ

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก จำนวน 1 ฉบับ 15 ข้อ

**การดำเนินการวิจัย**

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แนะนำเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรอง ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจวิธีใช้

2. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

3. ทำการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก ให้นักเรียนได้เรียนจากเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก และทำแบบฝึกหัดในแต่ละหน่วยการเรียน โดยทำการทดลองสอนติดต่อกันเป็นเวลา 5 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 11 ชั่วโมง

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Protest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับการสอบก่อนเรียน

5. เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก

**สรุปผลการวิจัย**

1. ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์

ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าระหว่างเรียนคะแนนเต็ม 60 คะแนนนักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 51.66คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.10 การทดสอบหลังเรียนคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 24.85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.83 แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ  $E_1/E_2$  เท่ากับ 86.10/82.83 เป็นไปตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบ การเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 41 คน ทำคะแนนการทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.07 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 และทำคะแนนการทดสอบ หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.85 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ค่า  $t$  ที่คำนวณได้เท่ากับ 38.67 แสดงว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนมีคะแนนรวม เท่ากับ 700 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.84 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนมีคะแนนรวม เท่ากับ 1,019 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.83 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 0.6019 แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.19

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึก พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.39$ ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ ข้อ 14 “ฉันมีความสุขที่ได้ เรียนรู้รำชุดระบำนางรองรำลึกจากการปฏิบัติจริง” มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.63$ ) ข้อ 10 “ทำรำชุดระบำนางรองรำลึกอ่อนช้อยสวยงาม” มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.61$ ) ข้อ 3 “จังหวะทำนองเพลงระบำนางรองรำลึกสนุกสนานเร้าใจ” มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.59$ ) ข้อ 8 “เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึกมีเนื้อหาถูกต้องตรงกับที่ครูสอน ” มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.56$ ) และ ข้อ 6 “การเรียนวิชานาฏศิลป์พื้นเมืองทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์” มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.54$ )

#### อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขตชนอนุสรณ์) ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

##### 1. ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์

ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าระหว่างเรียนคะแนนเต็ม 60 คะแนนนักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 51.66 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.10 การทดสอบหลังเรียนคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 24.85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.83 แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ  $E_1/E_2$  เท่ากับ 86.10/82.83 เป็นไปตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวลักษณ์

สาริษา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ชุดพ็อนมาลัย ศรีมหาชนะชัย พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำรำประกอบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.58/87.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ปุณิกา เข้มพิลา (2549 : 101) ที่ได้ทำการวิจัยผลการเรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.89/88.93 สูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังคือ 80/80 เช่นเดียวกับกับ นวรัตน์ พลสาร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพ็อนเผิง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คู่มือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพ็อนเผิง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดและมีประสิทธิภาพ 84.09/85.56 พิมพวรรณ รวมจิตต์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผล การใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองพบว่า ชุดการสอนนาฏศิลป์พื้นเมือง มีค่าประสิทธิภาพ  $E_1 / E_2$  เท่ากับ 80.90 / 82.53 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จิรจิตต์ พิภักดี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนวิชา นาฏศิลป์เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมืองของไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าชุดการสอนวิชา นาฏศิลป์ มีค่าประสิทธิภาพ 81.93/88.56 ที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก เอกสารประกอบการ เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้สร้างขึ้นอย่าง ถูกต้องตามหลักการ และมีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วน ดังที่ ภรรณิการ์ พวงเกษม (2540 : 8-9) กล่าวถึงเอกสาร ประกอบการเรียนรู้ที่ดีว่า ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้ เข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาได้ ด้วยตนเองได้ ภาษาและภาพที่ใช้มี ความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน จึงจะส่งผลให้นักเรียนนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบ การเรียนรู้นาฏศิลป์ พื้นเมืองสร้างสรรค์ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 41 คน ทำคะแนนการทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.07 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 และทำคะแนน การทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.85 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ค่า  $t$  ที่คำนวณได้ เท่ากับ 38.67 แสดงว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรรรัตน์ รองเมือง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้ ระบำเส้นใยโบราณ หลังใช้สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 พิมพวรรณ รวมจิตต์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่าหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ พื้นเมือง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์พื้นเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวาริ รักษะบุตร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงจนถูกต้องเหมาะสม และดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ที่ สำคัญอย่างยิ่งคือการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับเมืองนางรองจึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่บทเรียนนี้ มีความหมายสำหรับตน ส่วนจังหวะและทำนองของเพลงชุดรำระบำนางรองก็เป็นทำนองที่คุ้นหูและเข้าใจจึงนับว่าเป็น เรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน และครูได้ใช้วิธีการสาธิตเป็นขั้นเป็นตอนประกอบกับใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์ พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดระบำนางรองรำลึกเป็นสื่อหลัก กิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ มากกว่า การนั่งฟังครู ดังเช่น สุขุมมาลัย นิมเนตพันธ์ (2543 : 21) ได้กล่าวถึงการสอนนาฏศิลป์ไว้ว่า ควรสอนโดยการให้ ปฏิบัติเลียนแบบครูเป็นหลัก ครูทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ผู้เรียนจะต้องอาศัยการสังเกตและใช้ความจำในขณะที่ปฏิบัติตาม อย่างครู แล้วใช้เทคนิคของการกระทำซ้ำบ่อย ๆ จนจดจำได้ขึ้นใจและสามารถปฏิบัติเองได้ และฉันทนา เอี่ยมสกุล



(2545 : 14) ได้เสนอแนะไว้ว่า การสอนนาฏศิลป์ไว้ว่าต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ให้ผู้เรียนฟังทำนองของเพลง ตลอดจนการบรรยายและสาธิตทำรำนักเรียนดูจึงจะส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ตามวัตถุประสงค์

3. ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชูตระปานางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนมีคะแนนรวมเท่ากับ 700 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.84 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนมีคะแนนรวมเท่ากับ 1,019 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.83 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชูตระปานางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 0.6019 แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.19 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของรังษิยา งามวงศ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพ็อนบัวสวรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คู่มือประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พ็อนบัวสวรรค์มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .7628 หมายความว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.28 นวรัตน์ พลสาร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า คู่มือประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพ็อนเผิง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7823 หมายถึงผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 78.23พจนีย์ บุญทรง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า บทเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7120 หรือร้อยละ 71.20 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและเต็มใจที่จะฝึกฝนจึงทำให้เกิดประสิทธิผลตามที่ตั้งไว้

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ชูตระปานางรองรำลึก พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ชูตระปานางรองรำลึก อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.39$ ) ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของรำไพ บุญเลิศ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง รำเตี้ยหนุ่มสาวชานวดด้วยสื่อวีดิทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากสมใจ ปาณะวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยชั้นต้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ชุดพ็อนออนซอนภาพลัทธิอยู่ในระดับมากที่สุด ปิยามรรัตน์ เศรษฐดาวิทย์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนนาฏศิลป์ ชูตระปานางรองรำลึกเกิดความภาคภูมิใจถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก และพิมพ์วรรณรวมจิตต์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอยู่ในระดับมาก

#### ข้อเสนอแนะ

##### ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรเผยแพร่เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชูตระปานางรองรำลึก ให้ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์นำไปใช้จัดการเรียนการสอนหรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์

2. ควรเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชูตระปานางรองรำลึก ให้ครูระดับประถมศึกษานำไปใช้จัดการเรียนการสอนหรือใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์

3. ครูผู้สอนนาฏศิลป์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ควรสอนการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชูตระปานางรองรำลึก ให้นักเรียนชั้นต่าง ๆ ได้แสดงในโอกาสต่าง ๆ

##### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างหลากหลาย และให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2. ควรมีการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องอื่น ๆ อย่างหลากหลาย และให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าการประดิษฐ์ทำร่ำเกี่ยวกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม อาหารการกิน ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนวิถีชีวิตอื่น ๆ ของคนในท้องถิ่น

4. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) โดยบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในลักษณะคล้ายกันที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องอื่น ๆ

#### เอกสารอ้างอิง

จักริน ธรินทร์ และนิตยา บัวทอง. (2547). **ดนตรี นาฏศิลป์**. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์ จำกัด.

จิริกิตต์ พิภักดี. (2552). **การสร้างชุดการสอนวิชา นาฏศิลป์ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมืองของไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉันทนา เอี่ยมสกุล. (2545). **นาฏลีลาอาเซียน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการละคร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทิตนา แคมมณี. (2545). **กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : อภิชาติการพิมพ์.

เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. (ม.ป.ท). **ประวัติศาสตร์เมืองบุรีรัมย์ ฉบับเทศบาลเมืองบุรีรัมย์**. บุรีรัมย์ : เรวัตการพิมพ์.

นวรรตน์ พลสาร. (2549). **การประดิษฐ์ทำร่ำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องฟ้อนผึ่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ วิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**.

ปียมรรรัตน์ เศรษฐดาวิทย. (2547) **การประดิษฐ์ทำร่ำประกอบการเรียนการสอน สร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมดนตรี - นาฏศิลป์ ชุดระบำพทุไธมาศ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปฤณิกา เข้มพิลา. (2549). **ผลการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะการเรียนรู้ ด้วยซีกสมองแตกต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พจนีย์ บุญทรง. (2549). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความงามของนาฏศิลป์ และวิจารณ์นาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัชรี ใจชอบ. (2545) **การพัฒนาแผนการสอนเรื่องรำเชิงกระต๊อบข้าว วิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิมพรรณ รวมจิตต์. (2551). **ผลการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองเรื่องฟ้อนปู่จาพระพุทธรูปของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภัทริรา รอดสการ (2548). **ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อเจตคติการแสดงเผยแพร่นาฏศิลป์ ดนตรีของนักเรียนระดับชั้นกลางและชั้นสูงวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- รังษิยา งามวงศ์. (2548). การประดิษฐ์ทำรำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพ็อนบัวสวรรค์  
**กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** การศึกษา  
 ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รานี ชัยสงคราม. (2544). **นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- จำเริญ บุญเลิศ. (2549). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษา  
**ปีที่ 5** เรื่อง รำเตี้ยหนุ่มสาวชานาด้วยสื่อวีดิทัศน์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.  
 มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- วารีย์ รักหะบุตร. (2552). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา  
**ปีที่ 6** ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม  
 : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชากร. กรม. ( 2546 ). **คู่มือการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า  
 และพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ กระทรวง. (2545). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.** กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์  
 องค์การค้าและพัสดุภัณฑ์.
- \_\_\_\_\_ . (2552) . **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ :  
 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สมใจ ปาณะวงศ์. (2549). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ ชุดพ็อนอ่อนชอนกาฬสินธุ์ โดยใช้กลุ่มร่วมมือ  
**แบบ STAD สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ชั้นต้นปีที่ 3** วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์.  
 การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนนมาลัย นิมเนตพันธ์. (2543). **การละครไทย.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อดิพร สุขสมนิตย์. ( 2543). **อิทธิพลของลัทธิชาตินิยมที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน**  
**วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษาสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม.**  
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.